

Til lovforslag nr. L 247. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 28. maj 1999*)

Forslag

til

Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov for Færøerne om retsafgifter, lov om rettens pleje i Grønland, lov om statens tjenestemænd i Grønland, lov om landvæsensretter og lov om nordisk vidnepligt m.v.

(Rekruttering og udnævnelse af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen m.v.)

§ 1

I lov nr. 92 af 23. februar 1988 for Færøerne om rettens pleje, om ændring af lov om retsafgifter, om ændring af lov om børns retsstilling og om ikrafttrædelse af lov om ydelse af juridisk bistand samt om inkasso- og detektivvirksomhed m.v., som ændret ved § 3 i lov nr. 143 af 8. marts 1995 og § 1 i lov nr. 1082 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter nr. 1:

»1 a. § 1 a affattes således:

»§ 1 a. Den Særlige Klageret behandler og påkender

- 1) begæringer om genoptagelse af en straffesag, jf. kapitel 86,
- 2) kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer, jf. § 737,
- 3) klager, der henvises efter § 48,
- 4) sager om suspension, disciplinærfølgning og afsked på grund af sygdom i de i §§ 49, 49 a, 50 og 55 nævnte tilfælde,
- 5) sager efter § 54 a om afsked og ændring af tjenestested og
- 6) sager om afsættelse af medlemmer af Domstolsstyrelsens bestyrelse, jf. § 6, stk. 3, i lov om Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. Klageretten består af 3 medlemmer, der efter indstilling af justitsministeren beskikkes af kongen for en periode på 10 år. Rettens medlemmer kan kun afsættes ved dom. Et medlem udtræder, når betingelserne for medlemmets beskikkelse bortfalder. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 3. De tre medlemmer skal være en højesteretsdommer (klagerettens formand), en landsdommer og en byretsdommer. Beskikkelsen sker efter indstilling til justitsministeren fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 4. I sager om genoptagelse af en straffesag og i kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer tiltrædes retten desuden af to personer, hvoraf den ene skal være advokat og udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, mens den anden skal være universitetslærer i retsvidenskab eller anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på beskikkelsen af disse medlemmer, deres afgang m.v. Beskikkelsen ophører senest ved udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

Stk. 5. For hvert af rettens medlemmer beskikker kongen efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en første- og andensuppleant. Suppleanterne tiltræder om nødvendigt ret-

F. t. l. vedr. lov for Færøerne om rettens pleje m.v.

ten, således at førstesuppleanten går forud for andensuppleanten.

Stk. 6. Klagerettens sekretariatsopgaver udføres af Højesterets justitskontor, jf. § 3, efter aftale mellem Højesterets præsident og klagerettens formand.«

1 b. § 3 affattes således:

»§ 3. Til Højesteret hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsomsråde hører opkrævning af og regnskabsafleggelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.«

2. I § 1 indsættes efter nr. 2:

»2 a. I § 4, stk. 2, ændres »45« til: »57«, og »19« ændres til: »38«.

3. I § 1 indsættes efter nr. 3:**»3 a. § 10** affattes således:

»§ 10. Til hver landsret og Sø- og Handelsretten hører et justitskontor, der forestås af en justitssekretær. Under justitssekretærens embedsomsråde hører opkrævning af og regnskabsafleggelse for retsafgifter samt de forretninger, der er nævnt i kapitel 3.«

3 b. I § 11, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 17, stk. 2, § 19, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. og 2. pkt., § 22, stk. 1, § 58, stk. 2, 2. pkt., § 87, § 93, stk. 7, § 348, stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, § 491, stk. 2, og stk. 4, 2. pkt., ændres »justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen.«

4. I § 1 indsættes efter nr. 4:

»4 a. § 14, stk. 1, *litra b*, affattes således:

»b. opkrævning af retsafgifter og regnskabsafleggelse herfor.«

5. § 1, nr. 5 a, 5 b, og 5 c, affattes således:

»5 a. § 15, stk. 5, 2. pkt., affattes således:

»Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af rettens præsident.«

5 b. I § 16 a, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Retten på Færøerne består af 2 sorenskrivere (dommere).«

5 c. § 16 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ved de i stk. 1 nævnte retter varetages rettens administration af den dommer, der er udnævnt hertil. Almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne fastsættes af den administrerende dommer. Sagerne fordeling mellem dommerne bestemmes af den administrerende dommer efter forhandling med det eller de øvrige medlemmer af retten.«

6. I § 1 indsættes efter nr. 5 c:

»5 d. § 17 a, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Fuldmægtige ved byretterne og Sø- og Handelsretten kan behandle sager, der hører under vedkommende ret, i det omfang dommeren (den administrerende dommer) eller rettens præsident bestemmer det.

Stk. 2. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtiges uddannelse ved byretterne og i Sø- og Handelsretten. For Færøernes vedkommende skal reglerne tilsikre, at det nødvendige antal fuldmægtige uddannes i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold, færøsk kultur og tillige i færøsk sprog i skrift og tale.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

5 e. I § 17 a, stk. 2, 4. pkt., der bliver stk. 3, 4. pkt., § 57, stk. 1, 1. pkt., og § 336 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »beskikkede« til: »administrerende.«

7. § 1, nr. 6, affattes således:

»6. I § 17 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Den administrerende sorenskriver (dommer) kan meddele sysselmændene og disses stedfortrædere samt de hos sysselmændene beskæftigede kontorfunktionærer bemyndigelse, jf. stk. 3, til at udføre skifte-, notarial- og fogedforretninger, herunder forrette auktioner over løsøre, dog ikke registrerede skibe og luftfartøjer. Det har sit forblivende ved sysselmændenes virksomhed med salg ved auktion af småvrag og hittefæ, af inddrevet løst gods, vrag eller vragstykker, jf. strandingslov for Færøerne af 24. marts 1899 § 10, og af grind. Endvidere kan sysselmanen, jf. punkt 1 i anordning nr. 204 af 4. november 1892, i visse tilfælde træde i den ordinære dommers sted som formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer, jf. kapitel 19 a.«

8. § 1, nr. 8, affattes således:

»8. §§ 42 og 43 affattes således:

»§ 42. Faste dommere ved rigets almindelige domstole beskikkes af kongen.

Stk. 2. Til Højesteret sker udnævnelse som »højesteretsdommer«, til landsret som »landsdommer«, til hver af de andre retter - bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jf. § 9 - som »dommer« med angivelse af, hvor pågældende ansættes. Til retten på Færøerne sker udnævnelse som »sorenskriver« (dommer).

Stk. 3. Kun den, der har bestået juridisk kandidateksamen, kan beskikkes.

Stk. 4. Beskikkelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten kræver i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i landsretten.

Stk. 5. Før nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal den pågældende have godtgjort sin egnethed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Stk. 6. Til at indtræde i de ekstraordinære retter, der er nævnt i § 21, stk. 1, skal så vidt muligt faste dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder betingelsen i stk. 3.

§ 43. Besættelse af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgenes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgenes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgenes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.

Stk. 2. Ved besættelse af stillinger som sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne skal der tillige lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.«

9. I § 1 indsættes efter nr. 8:

»8 a. Efter § 43 indsættes:

»43 a. Der oprettes et dommerudnævnelsesråd, som afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som

- 1) højesteretsdommer,
- 2) landsretspræsident og landsdommer,

- 3) præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten,
- 4) byretspræsident, administrerende byretsdommer, byretsdommer, administrerende sorenskriver (dommer) og sorenskriver (dommer) og
- 5) midlertidigt beskikket dommer i henhold til § 44 b.

Stk. 2. Rådets indstillinger skal være begrundede. Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling. Såfremt der ikke i rådet er enighed om, hvem af ansøgerne der skal indstilles, afgøres spørgsmålet ved afstemning. Ved stemmelighed gør formandens stemme udslaget. Det skal tilkendegives i rådets indstilling, såfremt der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemmers standpunkter skal fremgå.

§ 43 b. Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer, en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet.

Stk. 4. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stk. 5. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillinger som administrerende sorenskriver (dommer) eller sorenskriver (dommer) ved retten på Færøerne medvirker i stedet for den i stk. 3 nævnte advokat en advokat med bopæl på Færøerne og i stedet for de i stk. 4 nævnte offentlighedsrepræsentanter to repræsentanter for den færøske offentlighed. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten, jf. § 74. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved indstilling af repræsentanterne for den færøske offentlighed.

Stk. 6. Medlemmer af Folketinget, Færøernes Lagting eller kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 7. Medlemmerne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 8. Der beskikkes en suppleant for hvert af rådets medlemmer. Stk. 1-6 og stk. 7, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 43 c. Dommerudnævnelsesrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Der kan i forretningsordenen fastsættes bestemmelser om, at formanden kan afgive indstilling i visse nærmere bestemte sager på rådets vegne, eller at indstillinger kan afgives af 3 af rådets medlemmer, nemlig en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant.

§ 43 d. Dommerudnævnelsesrådet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed.

Stk. 2. Dommerudnævnelsesrådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.«

8 b. § 44 affattes således:

»**§ 44.** Midlertidig beskikkelse til højesteretsdommer kan ikke finde sted. En ledig stilling skal besættes inden 6 måneder.

Stk. 2. Ved andre dommerstillinger kan midlertidig beskikkelse meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 44 a, af justitsministeren efter reglen i § 44 b og af landsretspræsidenterne efter reglerne i §§ 44 c og 45.

Stk. 3. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde en dommerstilling, skal opfylde betingelsen i § 42, stk. 3.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 54 og 54 a finder tilsvarende anvendelse på midlertidigt beskikkede dommere. Dette gælder dog ikke for faste dommere, som midlertidigt er beskikket i en anden stilling.«

8 c. Efter § 44 indsættes:

»**§ 44 a.** Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast dommers forfald.

Stk. 2. Når det af de grunde, der er nævnt i stk. 1, skønnes nødvendigt, er enhver byretsdommer forpligtet til at modtage beskikkelse til foruden sit eget embede midlertidigt at beklæde et andet embede som byretsdommer.

Stk. 3. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan en stilling ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 4. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af,

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at samtykke gives af præsidenten (den administrerende dommer) for vedkommende ret eller for retspræsidenters, administrerende dommers og enkeltdommers vedkommende af præsidenten for den nærmeste overordnede ret, og
- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling.

Stk. 5. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 6. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra vedkommende landsretspræsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 44 b. Justitsministeren kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer ud over det antal dommere, der i § 4 er fastsat for landsretterne.

Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en tidsbegrænset periode på indtil 1 år. Under særlige omstændigheder og efter indstilling fra landsrettens præsident kan justitsministeren forlænge beskikkelsen ud over 1 år.

§ 44 c. Landsrettens præsident kan i påtrængende tilfælde meddele midlertidig beskikkelse til at beklæde en stilling som landsdommer. Beskikkelsen tilbagekaldes af præsidenten.«

8 d. §§ 45-47 affattes således:

»**§ 45.** Landsrettens præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 2. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af landsretspræsidenten.

§ 46. Hvis det på grund af en dommers inhabilitet er nødvendigt, beskikkes en sætledsdommer, for byretternes vedkommende af landsrettens præsident og i øvrigt af Højesterets præsident.

§ 47. En dommer må kun med tilladelse af Præsidentrådet, der består af præsidenterne for

de kollegiale retter, have fast indtægtsgivende beskæftigelse ved siden af hovedstillingen.«

8 e. Efter § 47 indsættes:

»§ 47 a. En dommer skal hvert år inden 1. februar afgive indberetning om de indtægtsgivende hverv, som den pågældende det forudgående år har varetaget ved siden af hovedstillingen. Indberetningen skal indeholde oplysning om hvervets art og hvervgiveren. I indberetninger om voldgiftssager skal parternes navne ikke angives, men derimod navnene på de advokater eller andre, som har repræsenteret parterne, samt hvorledes dommeren er udpeget. Dommeren skal endvidere afgive en indberetning om indtægten ved de enkelte hverv.

Stk. 2. I de præsidentledede retter skal indberetningen indgives til rettens præsident og i de øvrige retter til vedkommende landsretspræsident. For så vidt angår præsidenterne for landsretterne, Københavns Byret, retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde samt præsidenten og vicepræsidenterne for Sø- og Handelsretten, indgives indberetningen til Højesterets præsident.

Stk. 3. Indberetningerne i henhold til stk. 1, 1. og 2. pkt., er undergivet aktindsigt.

§ 47 b. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident pålægge en dommer at indsende en redegørelse for dommerens tidsforbrug i forbindelse med varetagelsen af hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 2. Såfremt det findes fornødent, kan vedkommende retspræsident endvidere pålægge en dommer at indsende en opgørelse over de indtægter, som den pågældende i en nærmere angivet periode har modtaget i forbindelse med de enkelte hverv, som dommeren har varetaget ved siden af hovedstillingen. Pålægget kan også omfatte fremtidige indtægter.

Stk. 3. Finder vedkommende præsident, at de oplysninger, som dommeren afgiver i medfør af stk. 1 eller 2 eller i medfør af § 47 a, stk. 1, 4. pkt., giver anledning dertil, kan retspræsidenten efter drøftelse med Præsidentrådet beslutte, at dommeren i en nærmere angivet periode eller indtil videre kun med retspræsidentens eller rådets tilladelse må påtage sig hverv ved siden af hovedstillingen.

Stk. 4. Beføjelserne efter stk. 1-3 tilkommer de retspræsidenter, der nævnt i § 47 a, stk. 2.«

8 f. §§ 48 og 49 affattes således:

»§ 48. Gør en dommer sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen, der dog ikke er af en sådan karakter, at den efter lovgivningen medfører straf, eller udviser dommeren i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt forhold, kan der meddeles den pågældende en advarsel.

Stk. 2. Sager efter stk. 1 behandles af de i § 47 a, stk. 2, nævnte retspræsidenter.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 kan rejses ved klage eller af retspræsidenterne af egen drift. Klage skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klsagen. Såfremt klagen efter sin beskaffenhed findes uegnet til afgørelse efter stk. 1, kan den henvises til Den Særlige Klageret.

§ 49. Enhver, der anser sig krænkede ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed, kan indgive klage herover til Den Særlige Klageret. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

Stk. 2. Finder justitsministeren, at en dommer må antages at have gjort sig skyldig i et forhold, der må svække eller gøre dommeren uværdig til den agtelse og tillid, som dommerhvervet forudsætter, beder ministeren rigsadvokaten indbringe sag herom for klageretten.

Stk. 3. Afvises klagen ikke straks, anmoder retten vedkommende dommer om en erklæring om det påklagede forhold. Bestrider dommeren rigtigheden af den givne fremstilling af det faktiske passerede, fastslås sagens sammenhæng efter reglerne i kapitel 67 og 68 med de fornødne lempelser, for så vidt klageretten finder det nødvendigt.

Stk. 4. Herefter har parterne lejlighed til skriftligt at fremkomme med de bemærkninger, som det oplyste giver anledning til. Når den indklagede dommer fremsætter begæring herom eller sagens beskaffenhed gør det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling i borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter dommeren begæring derom, kan klageretten besikke den på-

gældende en advokat. I sager efter stk. 1 kan klageretten beskikke en advokat for klageren. Salær og godtgørelse til den eller de beskikkede advokater udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 5. Findes klagen ubegrundet, afviser klageretten sagen. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, kan der pålægges klageren en bødestraf, hvis klageren uden rimelig grund har foranlediget sagen rejst. Dette gælder uden hensyn til, om klagerens adfærd måtte kunne pådrage denne ansvar efter straffelovens regler.

Stk. 6. Findes klagen begrundet, kan klageretten udtale sin misbilligelse af dommerens adfærd eller pålægge denne en bøde. Findes det forhold, som dommeren har udvist, at være af graverende karakter, eller er dommeren tidligere ved klageretten blevet dømt for forhold af sådan karakter, kan dommeren afsættes.

Stk. 7. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 8. Lyder dommen på afsættelse, eller har der været nedlagt påstand herom, kan den indbringes for Højesteret efter reglerne om anke, i andre tilfælde efter reglerne om kære i borgerlige sager, dog således at mindst fem dommere deltager i påkendelsen.

Stk. 9. Klageretten træffer afgørelse om betaling af sagsomkostninger.«

8 g. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Om en dommer bør afsættes mod sit ønske på grund af vedvarende åndelig eller legemlig sygdom afgøres efter reglerne i § 49 med de fornødne lempelser.«

8 h. § 50 affattes således:

»§ 50. Når straffesag er rejst mod en dommer, eller når dommeren må antages at have gjort sig skyldig i sådant utilbørligt forhold, som omhandles i § 49, såvel som når dommeren er blevet uvederhæftig eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed er ude af stand til at bestride sit embede, kan vedkommende suspenderes. Afgørelsen herom træffes af Den Særlige Klageret.«

8 i. § 51 ophæves.

8 j. §§ 52-54 affattes således:

»§ 52. Justitssekretærer og fuldmægtige ved domstolene ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde disse stillinger kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

Stk. 3. Ved afgørelsen af, hvilke fuldmægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne, skal der lægges vægt på, at de pågældende behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

Stk. 4. Dommerudnævnelsesrådet, jf. §§ 43 a-43 d, afgiver indstilling til Domstolsstyrelsen om, hvilke fuldmægtige der skal have tjenestested ved retten på Færøerne.

§ 53. Når en justitssekretær eller en fuldmægtig på grund af inhabilitet er udelukket fra at virke i en sag, bestemmer vedkommende præsident eller dommer (administrerende dommer), hvem der i stedet skal fungere i sagen.

§ 54. Justitssekretærer og fuldmægtige kan afskediges på grund af uegnethed eller sygdom.

Stk. 2. Afskedigelse kan endvidere ske i det tilfælde, hvor en omordning af domstolene finder sted. En justitssekretær eller fuldmægtig, der er fyldt 65 år, kan ligeledes afskediges, men uden tab af indtægter indtil det tidspunkt, til hvilket denne skulle være afskediget på grund af alder, hvis pågældende havde været dommer.

Stk. 3. Uansøgt ændring af tjenestested kan ske, såfremt ændringen er begrundet i uddannelsesmæssige hensyn eller i hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse inden for domstolene.

Stk. 4. Uansøgt ændring af tjenestested kan endvidere ske i tilfælde, der er omfattet af stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.«

8 k. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Sager om afsked uden ansøgning af en justitssekretær eller en fuldmægtig indbringes af Domstolsstyrelsen for Den Særlige Klageret. Afskedigelse uden ansøgning efter § 54, stk. 2, 2. pkt., sker dog administrativt.

Stk. 2. Fremsættes der indsigelse mod en varsel om ændring af tjenestested, indbringer Domstolsstyrelsen sagen for Den Særlige Klageret. Indsigelse skal fremsættes senest 14 dage efter, at den pågældende har fået varsel om det nye tjenestested.

Stk. 3. Sager efter stk. 1 og 2 forelægges for klageretten af Domstolsstyrelsen. Den, sagen angår, skal herefter have lejlighed til skriftligt at

fremkomme med sine bemærkninger. Fremsætter den pågældende begæring herom, eller gør sagens beskaffenhed det påkrævet, træffer klageretten dog beslutning om mundtlig forhandling og træffer samtidig bestemmelse om, hvorvidt denne skal ske for lukkede døre. De nærmere bestemmelser om domsforhandlingen træffes i øvrigt af klagerettens formand i overensstemmelse med de regler, som gælder for domsforhandling af borgerlige sager i 1. instans med de fornødne lempelser. Fremsætter den pågældende begæring herom, kan klagerettens formand beskikke den pågældende en advokat. Salær og godtgørelse for udlæg udredes efter reglerne om fri proces, jf. kapitel 31.

Stk. 4. Klageretten træffer afgørelse ved dom, der afsiges i et offentligt retsmøde.

Stk. 5. Dommen kan af parterne indbringes for Højesteret efter reglerne om anke af borgerlige sager.«

8 l. § 55 affattes således:

»§ 55. Bestemmelserne i §§ 48, 49 og 50 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til justitssekretærer og fuldmægtige samt midlertidigt beskikkede dommere, dog er det Domstolsstyrelsen, der har kompetencen til at bede rigsadvokaten indbringe sagen for Den Særlige Klageret.«

10. I § 1 indsættes efter nr. 39:

»39 a. § 165, *stk. 1*, affattes således:

»Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag herfor.«

39 b. § 188 affattes således:

»§ 188. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om godtgørelse til vidner. Den godtgørelse, et vidne har krav på, eller, hvis den ikke kan beregnes nøjagtigt, et passende forskud herpå skal tilbydes betalt samtidig med indkaldelsen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet.«

11. I § 1 indsættes efter nr. 122:

»123. § 1043, *stk. 2*, ophæves.«

§ 2

I lov nr. 794 af 26. november 1986 for Færøerne om retsafgifter, som ændret ved § 2 i lov nr. 92 af 23. februar 1988, foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 28, affattes således:

»28. § 64, *stk. 5, 1. pkt.*, affattes således:

»Retten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren.«

§ 3

I lov om rettens pleje i Grønland, jf. lovbeholdtgørelse nr. 99 af 21. marts 1984, som ændret ved lov nr. 188 af 23. marts 1992, lov nr. 151 af 31. marts 1993, lov nr. 118 af 21. februar 1995, § 2 i lov nr. 1082 af 20. december 1995 og § 2 i lov nr. 476 af 12. juni 1996, foretages følgende ændringer:

1. Kapitel 1, § 2, affattes således:

»§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer.

Stk. 2. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.«

2. Efter kapitel 1, § 2, indsættes:

»§ 2 a. Udnævnelse af landsdommeren sker efter reglerne i §§ 42-43 d i den danske retsplejelov, jf. dog *stk. 2-6*.

Stk. 2. Ved behandling af sager vedrørende besættelse af stillingen som landsdommer i Grønland skal der i Dommerudnævnelsesrådet medvirke en advokat med bopæl i Grønland i stedet for den danske advokat og to repræsentanter for den grønlandske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat. (De Grønlandske Kommuners Landsforening) og Grønlands Landsstyre.

Stk. 4. Medlemmer af Folketinget, Grønlands Landsting og kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 5. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 6. Der beskikkes en suppleant for hver offentlighedsrepræsentant. *Stk. 3 og 4 og stk. 5, 1.*

pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 2 b. Midlertidig beskikkelse som landsdommer meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 2 c og af Østre Landsrets præsident efter reglerne i §§ 2 d og 2 e.

Stk. 2. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde stillingen som landsdommer, skal have bestået juridisk kandidateksamen.

§ 2 c. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste landsdommers forfald.

Stk. 2. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

Stk. 3. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at landsdommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af,

- 1) at ganske særlige grunde taler for det,
- 2) at Østre Landsrets præsident giver samtykke, og
- 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i stillingen.

Stk. 4. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

Stk. 5. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra Østre Landsrets præsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 2 d. Østre Landsrets præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere landsdommer ved Grønlands Landsret, når rettens forhold tilsiger det.

Stk. 2. Beskikkelsen kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 3. Østre Landsrets præsident træffer efter forhandling med landsdommeren bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede landsdommer.

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af Østre Landsrets præsident.

§ 2 e. Hvis det er nødvendigt på grund af landsdommerens inhabilitet, beskikker Østre Landsrets præsident en sættdommer.

§ 2 f. Fuldmægtige ved landsretten ansættes med domstolene som ansættelsesområde.

Stk. 2. Til at beklæde stillingen som fuldmægtig kræves, at vedkommende har bestået juridisk kandidateksamen.

Stk. 3. En fuldmægtig kan behandle sager, der hører under landsretten, i det omfang landsdommeren bestemmer det.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen fastsætter regler for fuldmægtigenes uddannelse.«

3. Kapitel 1, § 3, affattes således:

»§ 3. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af Grønlands Landsting efter indstilling fra landsdommeren. Valget foretages for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.«

4. Kapitel 1, afsnit B, §§ 7-9, ophæves, og i stedet indsættes:

»B. Dommere m.v.

§ 7. For landsdommeren gælder med hensyn til bibeskæftigelse, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Indberetning om bibeskæftigelse indgives til Højesterets præsident, som i forhold til landsdommeren udøver de beføjelser vedrørende bibeskæftigelse og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over landsdommeren skal indgives til Højesterets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 8. For fuldmægtige ved landsretten og for midlertidigt beskikkede landsdommere, der ikke er fast ansatte dommere, gælder med hensyn til uansøgt ændring af tjenestested, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 54-55 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Østre Landsrets præsident udøver den disciplinærmyndighed, som tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over en fuldmægtig eller en midlertidigt beskikkede landsdommer, der ikke er fast ansat dommer, skal indgives til Østre Landsrets præsident eller Den Særlige Klageret inden 4

uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

§ 9. Læggdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.

§ 9 a. Landsdommeren kan meddele en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse i udøvelsen af sit hverv, en advarsel, og såfremt der foreligger grov eller gentagen forsømmelse eller den pågældende i øvrigt viser sig uegnet til bestridelse af hvervet, fratage dommeren den meddelte beskikkelse.«

5. I kapitel 2, § 24, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 4

I lov om statens tjenestemænd i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 574 af 5. august 1991, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Særbestemmelse om dommere og retsassessorer ved Grønlands Landsret

§ 34. Ansættelse som dommer og retsassessor kan kun ske som varig ansættelse.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 8, §§ 11 a-14, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for dommere. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for dommere, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 13, stk. 2 og 3, §§ 19-25, § 49, stk. 1, nr. 2, og stk. 4, § 49 b og § 49 c, stk. 2, gælder ikke for retsassessorer. Bestemmelserne i §§ 28 og 31 gælder kun for retsassessorer, når disse kan afskediges administrativt uden ansøgning.

§ 5

I lov om landvæsensretter, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970, som ændret ved § 5 i lov nr. 402 af 26. juni 1998, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 4, og § 5, stk. 3, ændres »landbrugsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 6

I lov nr. 182 af 7. maj 1975 om nordisk vidnepligt foretages følgende ændring:

1. I § 8, stk. 1, ændres »Justitsministeren« til: »Domstolsstyrelsen«.

§ 7

I lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov om rettens pleje i Grønland og forskellige andre lovbestemmelser om procesbevillinger. (Ændringer som følge af oprettelsen af Procesbevillingsnævnet) foretages følgende ændring:

1. § 15, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Bestemmelserne i lovens §§ 2-3 og 5-13 gælder ikke for Færøerne.«

§ 8

I lov nr. 399 af 13. juni 1990 om ændring af straffeloven. (Meddelelshæleri) indsættes som § 2:

»§ 2

Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for denne landsdel med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.«

§ 9

Loven træder i kraft den 1. juli 1999.

§ 10

Stk. 1. Er en af de stillinger, der er nævnt i den færøske retsplejelovs § 43 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, eller i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 a, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, opslået ledig inden lovens ikrafttræden, behandles stillingsansøgninger af justitsministeren efter den hidtil gældende ordning.

Stk. 2. Den færøske retsplejelovs § 52, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, og den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 f, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, gælder også fuldmægtige, der før lovens ikrafttræden er

ansat med et ansættelsesområde, der omfatter andet end domstolene.

Stk. 3. Den færøske retsplejelovs § 52, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, og den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 2 f, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 2, gælder ikke for fuldmægtige, der før lovens ikrafttræden er ansat med et enkelt dommerembede som ansættelsesområde.

Stk. 4. Doms mænd og suppleanter ved Grønlands Landsret vælges første gang efter den grønlandske retsplejelovs kapitel 1, § 3, som affattet ved denne lovs § 3, nr. 3, med virkning fra den 1. januar 2000. De tidligere valgte domsmænd og suppleanter fortsætter med at fungere indtil denne dato.

IVAR HANSEN

/ Grete Schødts